

Kennisflits Dierenwelzijn

Hol bekappen voorkomt kreupele koeien

Een koe heeft een respectabel gewicht, dat een leven lang gedragen moet worden door niet meer dan vier hoeven, of zoals ze vaker genoemd worden: klauwen. In de vrije natuur en in de wei gaat dat uitstekend, de eigenschappen van de koeien-

klauw sluiten prima aan op de grassige gronden waarop het dier zich liefst beweegt. Maar op stal ontstaan nogal eens problemen. Met een nieuwe manier van bekappen is daar waarschijnlijk wat aan te doen.

Stalvloeren zijn tegenwoordig normaal van beton, een materiaal waar de koeienklauw niet op gemaakt is. Bovendien zijn ze vaak vochtig en komen de klauwen veelvuldig in contact met mest. Daardoor slijt het hoorn niet op de natuurlijke manier en in het juiste tempo af, met als gevolg dat de koe ongemakkelijk op zijn poten komt te staan en irritaties en ontstekingen aan de klauwen de kop op kunnen steken. Het gevolg is pijn, moeizaam voortbewegen en zelfs kreupelheid. Dat schaadt niet alleen het welzijn van het dier, maar ook de portemonnaie van de boer.

Bekappen

Om die redenen worden koeienklauwen periodiek bekapt, waarbij traditioneel voor een zo vlak mogelijk loopvlak gezorgd wordt. De gedachte daarachter is dat op die manier de druk van het gewicht van het dier over een zo groot mogelijk oppervlak gespreid wordt. Maar eerder onderzoek door de Animal Sciences Group leverde aanwijzingen op dat die manier van bekappen de relatief zachte en gevoelige zool van de klauw onevenredig zwaar belast wordt, met alle gevolgen van dien.

Beton heeft als verder nadeel dat het, zeker wanneer het nat is, glad is. Vanuit het oogpunt van de koe is het dus niet alleen slecht voor de voeten, maar ook nog moeilijk beloopbaar. Om dat bezwaar op te heffen worden vloeren van stallen tegenwoordig steeds vaker van een rubberen top-laag voorzien. Dat blijkt niet alleen de

begaanbaarheid te verbeteren, maar ook tot natuurlijker gevormde klauwen te leiden.

Vlak versus hol, rubber tegenover beton

In het onderzoek bekijken we het effect van een nieuwe manier van bekappen, het zogenaamde hol bekappen. Anders dan bij het traditionele vlak bekappen, blijft bij hol bekappen wat meer van de harde hoornen klauwwanden staan, zodat de zool ontzien wordt. Omdat het hoorn op betonnen roostervloeren veel harder slijt dan op een rubberen vloer, bekijken we de nieuwe en de traditionele bekapmethoden zowel bij koeien die lopen op een roostervloer met betonnen loopvlak als bij dieren op vloeren met een rubberoplaag

Footscan

In totaal worden ruim zestig gezonde koeien met redelijk goede klauwen

op de ontwikkeling van hun achterklauwen beoordeeld, waarvan er zo'n dertig op een rubberen vloer lopen, en de rest op een standaard betonnen vloer. Van beide groepen wordt een door het lot aangewezen helft bij de reguliere kapbeurt vlak bekapt, en de rest hol. Wel dragen we zorg voor een evenredige verdeling naar leeftijd.

De toestand van de dieren wordt op drie momenten gescoord: vlak na de kapbeurt, na een maand en na drie maanden. Zo ontstaat een goed beeld van hoe de toestand van dieren zich ontwikkelt. Daarbij kijken we naar de afmetingen van de klauwen, en naar de aanwezigheid van eventuele aandoeningen. Verder wordt in kaart gebracht hoe goed of hoe slecht de dieren lopen. Dat doen we niet alleen op de gebruikelijke manier met behulp van de zogenaamde gangenscore van Manson en Leaver, maar ook op een nieuwe wijze, met behulp van de Footscan. De Footscan is een

Bij het bekappen wordt in beginsel het geelgekleurde hoorn weggesneden van de binnenklauw en voor zover mogelijk ook van de buitenklauw. Bij hol bekappen blijft iets meer klauwwand staan en wordt bovendien de zool van buitenklauw (het grijze gebied A) drie tot vijf millimeter uitgehold, en als dat kan eventueel ook het overeenkomstige gebied B in de binnenklauw. Verder wordt de lijn van de wanden (rood) van binnen- en buitenklauw zo mooi mogelijk doorgetrokken.

Een bekapte klauw wordt opgemeten. Duidelijk zijn de rode verkleuringen te zien, die irritatie van de klauw verraden.

apparaat dat oorspronkelijk voor het meten van problemen met mensenvoeten gemaakt is, maar waarmee we ook heel nauwkeurig de drukverdeling onder de klauw tijdens het lopen kunnen meten. Op die manier krijgen we een heel gedetailleerd beeld van hoe de klauwen worden belast, en kunnen we exact nagaan in hoeverre en op welke manier de resultaten van de twee bekapmethoden over een periode van maanden van elkaar verschillen.

Ten slotte laten we drie maanden na de kapbeurt, dus aan het eind van de proef, deskundigen de kwaliteit van het hoorn beoordelen aan de hand van een dun plakje hoorn van de zool van de binnen- en de buitenklauw ■

Wie wat waar

Officiële projecttitel: Locomotie rund EU

Projectleider: Wijbrand Ouweltjes

Contactpersoon: Wijbrand Ouweltjes; wijbrand.ouweltjes@wur.nl of tel. 0320-293437

Uitvoerende instelling: Animal Sciences Group, Wageningen UR-veehouderij in samenwerking met GD.

Looptijd: 1 april 2006 tot en met 31 december 2006.